

ผลกระทบการเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยไทยตามประชาคมอาเซียน
(The consequences of changing term and semester dates in Thai Universities'
academic year in order to comply with ASEAN standards)

นายสุริยา ช้องเสนาะ
วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ตามที่ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) มีมติให้สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยปรับเปลี่ยนเวลาการเปิดภาคเรียน โดยภาคเรียนที่ 1 เปิดเรียนในเดือนสิงหาคม-ธันวาคม (จากเดิมมิถุนายน-ตุลาคม) ภาคเรียนที่ 2 เปิดเรียนในเดือนมกราคม-พฤษภาคม (จากเดิมพฤศจิกายน-มีนาคม) เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 นั้น ทำให้เกิดปัญหาในการศึกษาและการเรียนการสอนในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงเดือนเมษายนที่มีอุณหภูมิสูงและสภาพอากาศร้อนจัด มีผลทำให้นักศึกษาที่ต้องฝึกปฏิบัติในภาคสนาม หรือการเรียนในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่นักศึกษาต้องสวมชุดปฏิบัติการและไม่สามารถใช้เครื่องปรับอากาศได้ทำให้นักศึกษาเป็นลมหมดสติ การเรียนการสอนในห้องเรียนที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ส่งผลกระทบต่อสมาธิของนักศึกษาและประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาหาวรอบปีงบประมาณ และวงรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ไม่สอดคล้องกับการเปิดภาคเรียน ส่งผลกระทบต่อทั้งงบประมาณการพัฒนานักศึกษาและการประเมินอาจารย์ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ปัญหาการเกณฑ์ทหาร การสอบบรรจุครู การสมัครงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ช่วงเดือนเมษายน

ปัญหาการเปิดเรียนไม่ตรงกันระหว่างอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลกระทบต่อทั้งการเข้าศึกษาต่อ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และวิถีชีวิตครอบครัวจากการเปิด-ปิดภาคเรียนไม่ตรงกัน อีกทั้งการเปิดภาคเรียนในเดือนสิงหาคม ก็ยังไม่สอดคล้องกับการเปิดภาคเรียนของประเทศกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งสี่ประเทศ อย่างที่กล่าวไว้ในตอนต้น และยังคงมีปัญหามาจากการที่แต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนมีระบบการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาที่แตกต่างกันอีกประการหนึ่งด้วย (ร้อนจัดขาดโอกาส วิกฤต น.ศ. ที่ต้องแห่เปิดเรียนตามอาเซียน, 2560)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ที่ประชุมประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการแห่งประเทศไทย (ทปสท.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนการเปิดภาคเรียนของสถาบันอุดมศึกษาภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง และแนวทางแก้ไข ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา คือ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ผู้ประกอบการ ร้อยละ 86.33 ไม่เห็นด้วยกับการเปิดภาคเรียนตามอาเซียน ร้อยละ 62.33 เห็นว่าการเปิด ภาคเรียนตามอาเซียน ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมและวัฒนธรรมของไทย (จี ทปอ. ยกเลิกเปิดเทอมอาเซียน ชี้ผลได้ไม่คุ้มเสีย ปัญหาตามมาอีก, 2560) สอดคล้องกับ

“รายงานการศึกษาความคิดเห็นการเปิด-ปิดภาคเรียนตามอาเซียนของมหาวิทยาลัยสมาชิกที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย” (อริยา คูหา, 2559) ซึ่งพบว่า คณาจารย์บุคลากรสายสนับสนุนการเรียน การสอนและนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อการเปิดปิดภาคเรียนตามอาเซียนว่ามีผลกระทบมากที่สุดต่อด้านความต่อเนื่องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ความคิดเห็นในแต่ละด้านเป็นดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน มีผลกระทบในระดับมากที่สุด คือ ประเด็นเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน เพราะไม่สอดคล้องกับบริบทสภาพอากาศ อาทิ ห้องเรียนมีอากาศร้อนต้องใช้เครื่องปรับอากาศเพิ่มมากขึ้น

2. ด้านความต่อเนื่องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลกระทบมากที่สุด คือ ทำให้ขาดความต่อเนื่องกันในการจัดระบบการศึกษาของระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

3. ด้านการหางานทำ มีผลกระทบในระดับมาก คือ ไม่สอดคล้องกับการหางานทำของนักศึกษา เพราะความต้องการแรงงานในประเทศจะมีสูงมากในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคมของทุกปี

4. ด้านการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พบว่า มีผลกระทบในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด คือ ส่งผลต่อการบริหารงานการเงินงบประมาณในโครงการต่าง ๆ เนื่องจากระยะเวลาการใช้งบประมาณในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ไม่เท่ากันเป็นปัญหาต่อการเบิกจ่ายงบประมาณ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาจากรายงานการวิจัย เรื่อง “ผลกระทบจากการเปิดปิดภาคเรียนตามประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” (บรรจบ ภิรมย์คำ และคณะ, 2556) พบข้อมูลของการเปิดปิดภาคเรียนของประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

1. การเปิด-ปิดภาคเรียนในระดับอุดมศึกษา

1) ประเทศในทวีปอเมริกาส่วนใหญ่จะเปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนกันยายนของทุกปี

2) ประเทศในทวีปยุโรป จะเปิดเรียนในปลายเดือนกันยายนถึงต้นเดือนตุลาคม และปิดภาคเรียนที่ 1 ประมาณกลางเดือนธันวาคม ส่วนภาคเรียนที่ 2 เปิดเรียนกลางเดือนมกราคมไปจนถึงกลางเดือนมีนาคม และเปิดภาคเรียนที่ 3 หรือภาคเรียนฤดูร้อนปลายเดือนเมษายน

3) ประเทศออสเตรเลีย จัดระบบการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ภาคเรียน ซึ่งภาคเรียนที่ 1 เปิดในเดือนมกราคม-มีนาคม ภาคเรียนที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน ภาคเรียนที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน และภาคเรียนที่ 4 เดือนตุลาคม-ธันวาคม

4) ประเทศแถบทวีปเอเชียและอาเซียน ดังนี้

(1) ญี่ปุ่น เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนเมษายน-กรกฎาคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์

(2) จีน ไต้หวัน เกาหลีใต้ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนกันยายน-ธันวาคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนมกราคม-มิถุนายน

(3) กัมพูชาและลาว เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนตุลาคม-มกราคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนกุมภาพันธ์-กรกฎาคม

(4) สิงคโปร์และบรูไน เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนสิงหาคม-ธันวาคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนมกราคม-พฤษภาคม

(5) เมียนมา เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนกรกฎาคม-พฤศจิกายน และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนมกราคม-เมษายน

(6) ฟิลิปปินส์ เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนมิถุนายน-ตุลาคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม

2. การเปิด-ปิดภาคเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน และเกาหลีใต้ เปิด-ปิดภาคเรียนใกล้เคียงหรือตรงกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะปิดเทอมประมาณ 1-2 เดือน ก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เช่นเดียวกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา ลาว ฟิลิปปินส์และไทย ยกเว้น มาเลเซีย สิงคโปร์และบรูไน

การเปิด-ปิดภาคเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในกลุ่มอาเซียน มีต่อไปนี้

1) มาเลเซีย เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนมิถุนายน-ตุลาคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนมกราคม-พฤษภาคม

2) อินโดนีเซีย เปิดภาคเรียนตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-มิถุนายน โดยกำหนดระยะเวลาในการเรียนประมาณ 11 เดือน และหยุดเรียนในเดือนธันวาคมประมาณ 1 เดือน

3) เวียดนาม เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนกันยายน-มกราคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายน

4) กัมพูชา เปิดภาคที่ 1 ในเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนมีนาคม-มิถุนายน

5) ลาว เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนสิงหาคม-ธันวาคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนมกราคม-มิถุนายน

6) สิงคโปร์และบรูไน จัดระบบการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ภาคเรียน ภาคเรียนที่ 1 เปิดในเดือนมกราคม-มีนาคม ภาคเรียนที่ 2 เดือนมีนาคม-พฤษภาคม ภาคเรียนที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน และภาคเรียนที่ 4 เดือนกันยายน-พฤศจิกายน

7) เมียนมา เปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนมิถุนายน-ตุลาคม และเปิดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม

8) ฟิลิปปินส์ เปิดภาคเรียนตั้งแต่เดือนมิถุนายน-มีนาคม โดยกำหนดระยะเวลาในการเรียนประมาณ 10 เดือน และหยุดเรียนในช่วงปีใหม่ และในเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม

การศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาและกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนเวลาการเปิดภาคเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ได้ถูกนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติ

แห่งชาติ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 28 เมษายน 2559 ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการได้ร่วมกันพิจารณาประเด็นดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะโดยสรุป (กมธ. การศึกษา และการกีฬา สนช. พิจารณาการเปิด-ปิดภาคเรียนหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, 2559) ดังนี้

หากประเทศไทยดำเนินการเปิด-ปิดภาคเรียนตามกลุ่มประชาคมอาเซียนที่สอดคล้องกับปฏิญญาชะอำ-หัวหิน จะเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของประชาคมอาเซียน โดยเน้นในหลักการแห่งประชาธิปไตยและค่านิยมในเรื่องแนวทางการสร้างสันติภาพระหว่างหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบัน ด้วยความเข้าใจและตระหนักถึงการรับรู้ในวัฒนธรรม ประเพณี และสังคมผ่าน การฝึกอบรม โครงการแลกเปลี่ยน และการจัดตั้งข้อมูลพื้นฐานออนไลน์ในภูมิภาคอาเซียน และการที่ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ได้มีการประชุมและเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียแล้วพบว่า การดำเนินการเปิด-ปิดภาคเรียนตามกลุ่มประชาคมอาเซียนมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย จึงมีความเห็นพร้อมกันว่าควรกำหนดให้เลื่อนการเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยทั้งหมดทั่วประเทศให้ตรงกับประเทศสมาชิก ทั้ง 9 ประเทศ และตรงกับประเทศสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนทางการศึกษาต่อไป

ในส่วนประเด็นของสถาบันการศึกษามีค่าใช้จ่าย (ค่าไฟฟ้า) ที่สูง และกังวลว่ากระทบกับงบประมาณการศึกษาที่มีอยู่นั้น ไม่ควรนำมาอ้างอิงไว้ในรายงานการวิจัยดังกล่าว แต่ควรมุ่งที่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนครู คณาจารย์ และนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศสมาชิกอาเซียน สร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสร้างความร่วมมือกับประเทศอื่นในยุโรป ตลอดจนพัฒนาและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จัดบริการอบรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เหมาะสม นอกจากนี้ในส่วนของการขอผ่อนผันเข้ารับการตรวจเลือกเพื่อเข้ารับการเกณฑ์ทหารนั้น ทางกองทัพได้ให้การสนับสนุนทางด้านการจัดการศึกษาของประเทศอยู่แล้ว ดังนั้น อธิการบดีมหาวิทยาลัยสามารถจัดทำเอกสารให้กับนิสิต นักศึกษาเพื่อยื่นขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหารได้โดยไม่มีความผิดหรือหนีทหาร

ข้อดีและข้อเสียของการเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยตามประชาคมอาเซียน

ข้อดี

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ได้ชี้แจงข้อดีของการเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยตามกลุ่มประเทศอาเซียน (แจงข้อดีเปิด-ปิดเทอมอาเซียน, 2558) ดังนี้

1. การเปิด-ปิดภาคการเรียนสอดคล้องกับประเทศอาเซียน และประเทศผู้นำทางการศึกษาในโลกตะวันตก เช่น อังกฤษ แคนาดา สหรัฐอเมริกา เป็นต้น
2. การแลกเปลี่ยนนักศึกษา และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในไทยกับนานาชาติดำเนินการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ทั้งด้านวิชาการ วัฒนธรรม และการแข่งขันกีฬา
3. การรับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทย จะสะดวกขึ้น เพราะระยะเวลาการเปิด-ปิดภาคเรียนสอดคล้องต้องกัน รวมถึงนักศึกษาไทยที่สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยด้วย

4. การปิดภาคเรียนในฤดูฝน มีข้อดีคือ ลดปัญหา อุปสรรคในการเดินทาง ลดปัญหาการจราจรคับคั่งที่จะติดขัดอย่างมากในช่วงฤดูฝน นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดผลดีคือ การเจ็บป่วยของโรกระบบทางเดินหายใจ และโรคหัดลดลง จึงทำให้มีการขาดเรียนน้อยลง

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถอยู่ในห้องเรียนจนจบหลักสูตร เพื่อสมัครเข้าศึกษา ระดับอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยมีเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อปรับพื้นฐานก่อนเปิดภาคเรียน

ข้อเสีย

จากรายงานการวิจัย เรื่อง “การศึกษาผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนการเปิดภาคเรียนของสถาบันอุดมศึกษาภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” พบว่า การปรับเปลี่ยนการเปิดภาคเรียนของสถาบันอุดมศึกษาภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (รัฐกรณ์ คิดการ และคณะ, 2559) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน พบว่า สภาพอากาศร้อนไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอน ส่งผลกระทบด้านการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ สาขาเกษตรไม่สามารถเพาะปลูกพืชทดลองได้ ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมมีวันหยุดมาก ทำให้การเรียนการสอนขาดช่วง กระทบการฝึกสอนของนักศึกษาสาขาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เนื่องจากการเปิด-ปิดไม่สอดคล้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อนักเรียนที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเสียเวลาเรียนเกือบ 4 เดือน และกระทบต่อการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก เนื่องจากนักเรียนมีเวลานานในการเลือกสอบเข้ามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ได้หลายรอบ หลายที่

2. ด้านบริหารจัดการ พบว่า การเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่สอดคล้องกับปีงบประมาณ เนื่องจากช่วงเวลาการเปิดภาคเรียน อยู่ในช่วงปลายงบประมาณประจำปี ทำให้ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา เพราะการเปิดภาคเรียนไม่สอดคล้องกับรอบประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ (1 ตุลาคม-31 มีนาคม และ 1 เมษายน-30 กันยายน) และสถาบันการศึกษามีค่าใช้จ่าย (ค่าไฟฟ้า) ที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อความพอเพียงของงบประมาณการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้มีการเกณฑ์ทหารในช่วงต้นเดือนเมษายน ทำให้กระทบต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาชาย การสิ้นสุดภาคเรียนที่ 2 ในเดือนพฤษภาคม ทำให้การอนุมัติจบการศึกษาของนักศึกษา ไม่ทันช่วงฤดูสมัครงาน

3. ด้านการวิจัยและบริการวิชาการ พบว่า ช่วงเวลาจัดบริการวิชาการไม่สอดคล้องกับโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจากการเปิด-ปิดภาคเรียนไม่ตรงกัน และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยของนักศึกษาไม่สอดคล้องกับปีงบประมาณ เนื่องจากช่วงเวลาการเปิดภาคเรียน อยู่ในช่วงปลายงบประมาณประจำปี ทำให้จัดทำโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณไม่เอื้อต่อการจัดบริการวิชาการ นอกจากนี้ช่วงปิดเทอมเป็นฤดูฝนไม่เหมาะในการลงพื้นที่บริการชุมชนการลงพื้นที่ทำวิจัยภาคสนามทำไม่ได้ในตอนปิดเทอม เนื่องจากตรงกับช่วงฤดูฝน (มิถุนายน-กรกฎาคม)

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัฒนธรรมประเพณีไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะช่วงเวลาไม่สอดคล้องกัน อาทิ เทศกาลสงกรานต์ และนักศึกษาอาจไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนท้องถิ่นและครอบครัวได้ เพราะช่วงเวลาดังกล่าวตรงกับการเรียนการสอน อาจไม่มีเวลาไปหาญาติผู้ใหญ่ ไม่ได้อยู่กับครอบครัว เป็นต้น

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

การเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยตามประชาคมอาเซียน มีทั้งข้อดีและข้อเสีย การจะกลับไปเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยตามแบบเดิม หรือการดำเนินการต่อไปตามแบบปัจจุบันนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องร่วมกันพิจารณาอย่างเร่งด่วน ทั้งจากที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ที่ประชุมประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพิจารณาให้ชัดเจน

ปัจจุบันการเปิด-ปิดภาคของมหาวิทยาลัยไทย มีทั้งการเปิด-ปิดภาคเรียนตามที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) คือ ภาคเรียนที่ 1 เปิดเรียนในเดือนสิงหาคม-ธันวาคม (จากเดิมมิถุนายน-ตุลาคม) ภาคเรียนที่ 2 เปิดเรียนในเดือนมกราคม-พฤษภาคม (จากเดิมพฤศจิกายน-มีนาคม) และการกลับไปใช้การเปิด-ปิดภาคเรียนแบบเดิม ทำให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีการกำหนดการเปิด-ปิด ภาคเรียนไม่ตรงกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อนักเรียนในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากศึกษาพบว่า การเปิด-ปิดภาคเรียนของประเทศในภูมิภาคต่าง พบว่า แต่ละประเทศ ต่างก็มีรูปแบบของเวลาในการเปิด-ปิดภาคเรียนที่แตกต่างกัน บางประเทศจัดระบบการศึกษาถึง 4 ภาคการศึกษา แต่สิ่งที่สำคัญ คือ การเปิด-ปิดภาคเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะใกล้เคียงหรือตรงกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะปิดเทอมประมาณ 1-2 เดือนก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น การเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยควรจะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการเข้าศึกษาต่อและเชื่อมโยงความรู้อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้การคำนึงถึงสภาพภูมิอากาศ บริบท ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยก็มีส่วนสำคัญ เพราะมีผลกระทบอย่างยิ่งในด้านการเรียนการสอนอันส่งผลกระทบต่อสมาธิของนักศึกษาและประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของคุณภาพการศึกษา อีกทั้งจะต้องคำนึงถึงการเปิด-ปิดภาคเรียนของประเทศอื่น ๆ นอกภูมิภาคประชาคมอาเซียนด้วย เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาของไทย สามารถไปศึกษาต่อแลกเปลี่ยนกันได้โดยสะดวก ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพการศึกษาของไทยให้สูงขึ้นอีกด้วย

บรรณานุกรม

- กมธ. การศึกษา และการกีฬา สนช. พิจารณาการเปิด-ปิดภาคเรียนหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.
(28 เมษายน 2559). สืบค้น 25 เมษายน 2560 จาก <http://click.senate.go.th/?p=19346>
- จี ทพอ. ยกเลิกเปิดเทอมอาเซียน ชี้ผลได้ไม่คุ้มเสีย ปัญหาตามมาอีก. (17 เมษายน 2560). เนชั่นออนไลน์
สืบค้น 23 เมษายน 2560 จาก <http://www.nationtv.tv/main/content/social/378543328/>
- แจ้งข้อดีเปิด-ปิดเทอมตามอาเซียน. (28 มิถุนายน 2558). ผู้จัดการออนไลน์ สืบค้น 25 เมษายน 2560 จาก
<http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9580000072410>
- ผลกระทบการปรับเปลี่ยนการเปิดภาคเรียนของสถาบันอุดมศึกษาภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.
(25 เมษายน 2559). สืบค้น 26 เมษายน 2560 จาก
http://techno.nstru.ac.th/2016/admin_techno/file_notice/266-59.pdf
- รายงานการวิจัย เรื่องผลกระทบจากการเปิดปิดภาคเรียนตามประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาใน
ประเทศไทย. (พฤศจิกายน 2556) สืบค้น 24 เมษายน 2560 จาก
http://kukr.lib.ku.ac.th/db/kukr/search_detail/result/203376
- รายงานการศึกษาความคิดเห็นการเปิด-ปิดภาคเรียนตามอาเซียนของมหาวิทยาลัยสมาชิกที่ประชุม
ประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย. (มกราคม 2559). สืบค้น 24 เมษายน 2560
จาก <http://www.cufst.org/files/A0001.pdf>
- ร้อนจัดขาดโอกาส วิกฤต น.ศ. ที่ต้องแห่เปิดเรียนตามอาเซียน. (19 เมษายน 2560). ผู้จัดการออนไลน์
สืบค้น 23 เมษายน 2560 จาก
<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9600000039626>